

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 5Csp/255/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317209489
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 05. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Lisá
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2018:8317209489.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Annou Lisou v spore žalobkyne F. Š., nar. XX. X. XXXX, O. XXX, U., zast. JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, Svidník proti žalovanému AB 2 B. V., registračné číslo: 572 79 667, so sídlom Strawinskylaan 933, 1077XX Amsterdam, Holandské kráľovstvo, zast. Advokátska kancelária Goliašová Gabriela s.r.o., sídlo: 1. Mája 173/11, Trenčín, adresa pre doručovanie: Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 47234679, o určenie neprijateľných zmluvných podmienok a vydanie bezdôvodného obohatenia, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že zmluvná podmienka v úverových podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, uvedená v Hlave 18, §1 v znení: „V prípade omeškania klienta s úhradou splátky, či splátky RÚ je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5 eur a 12 eur v prípade druhej a ďalšej upomienky. V prípade, že ide o zaslanie prvej upomienky za dobu trvania zmluvy, nebude poplatok za upomienku účtovaný. Bez ohľadu na počet zaslaných upomienok bude klientovi poplatok za upomienku účtovaný maximálne dvakrát za kalendárny mesiac, a to vždy len za upomienku zaslanú v listinnej podobe. Po zosplatnení úveru už nebudú poplatky za upomienku klientovi účtované“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Súd určuje, že zmluvná podmienka v úverových podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. k úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX, uvedená v Hlave 18, §2 v znení: „V prípade omeškania klienta je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17 eur. Táto pokuta bude spoločnosťou vyúčtovaná maximálne jedenkrát za dobu trvania zmluvy“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Žalobkyni vo vzťahu k žalovanému priznáva súd náhradu trov konania v rozsahu 100% s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa podala dňa 31. 10. 2017 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadala určiť, že zmluvné podmienky v Zmluve o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa X. X. XXXX, uvedené v Hlave 18, §1 a §2 Úverových podmienok, sú neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Zároveň si uplatnila náhradu trov konania.

Z obsahu žaloby vyplýva, že medzi právnym predchodcom žalobcu, spoločnosťou Home Credit Slovakia a.s. ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom bola uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa X. X. XXXX, na základe ktorej veriteľ poskytol žalobkyni úver vo výške 1800 eur pri ročnom úroku 29,86%, pri RPMN od 34,30% do 36% a pri priemernej PRMN 19,47%. Úver sa žalobkyňa zaviazala splatiť 60mesačnými splátkami po 66,45 eur mesačne. Súčasťou Úverovej zmluvy sú aj Úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. s kódom označenia ISH113.

Žalobkyňa má za to, že zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou, ktorá v Hlave 18, §1 a §2 Úverových podmienok obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poukázal pritom na rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 22.05.2014, sp. zn. 9Co/350/2012, rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 01.04.2015, sp. zn. 24Co/422/2014, rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 03. 09. 2015, sp. zn. 9C/34/2015, rozsudok Okresného súdu Prešov zo dňa 16.02.2017, sp. zn. 10C/95/2016, rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica zo dňa 10 . 09 . 2013, sp. zn. 14Co/321/ 2012, ako aj na ustanovenie §53a ods. 1 Občianskeho zákonníka a Smernicu rady 93/13/EHS z 5. 4. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách.

Pojem neprijateľná podmienka vychádza z predpokladu, že ide o zmluvnú podmienku, ktorá napriek požiadavke dobrej viery spôsobuje materiálnu disproporciu ku škode spotrebiteľa (čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS). Túto skutočnosť je súd povinný preveriť z úradnej moci (Rozsudok SD EÚ z 27. júna 2000, T. Q. S. a M. S., H.-XXX/XX až H.-XXX/XX), a teda v tomto prípade sa nedá uvažovať o výsostnom práve spotrebiteľa, ktorý by nebol viazaný neprijateľnou podmienkou len za stavu, kedy by sa výslovne určenia jej neplatnosti domáhal (§ 3 ods. 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z.z.). Neprijateľná podmienka je absolútne neplatná (§ 53 ods.5 Občianskeho zákonníka) a to samozrejme bez ohľadu na iniciatívu spotrebiteľa. S týmto stavom sa vyporiadal aj SD EÚ v Rozsudku z 21. novembra 2002, H., H.-XXX/XX, keď uviedol, že „Národná právna úprava, ktorá národnému súdu v rámci konania o žalobe podanej poskytovateľom spotrebiteľského úveru proti spotrebiteľovi a spočívajúcej na zmluve medzi nimi uzavretej, znemožňuje po uplynutí premlčacej lehoty z úradnej povinnosti alebo na základe podnetu spotrebiteľa určiť, že podmienka obsiahnutá v zmluve medzi nimi uzavretej, je v rozpore so smernicou Rady 93/13/EHS.

Podmienky týkajúce sa dojednaní o sankciách za omeškanie upravené v Úverových podmienkach (poplatok za upomienku a zmluvná pokuta za omeškanie), žalobkyňa považuje za neprijateľné a tieto v zmysle §53 ods. 5 Občianskeho zákonníka za neplatné. Na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky má žalobkyňa naliehavý právny záujem, ktorý vyplýva predovšetkým z §3 ods. 3a tiež §3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. zákona o ochrane spotrebiteľa v platnom znení, v spojení s §137 CSP.

Na základe vyššie uvedeného žalobkyňa podala žalobu na súd o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky a to proti žalovanému, ktorý v dôsledku postúpenia pohľadávky z úverovej zmluvy, je právnym nástupcom spoločnosti Home Credit Slovakia.

2. Žalovaný vo svojom písomnom podaní, doručenom súdu dňa 5. 1. 2018 nesúhlasil s podanou žalobou a žiadal ju zamietnuť, prípadne zastaviť pre prekážku res iudicata.

Poukázal na to, že zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX dňa XX.XX.XXXX bol žalobkyňi poskytnutý úver vo výške 1800 eur, ktorý sa žalobkyňa zaviazala splácať mesačnými splátkami vo výške 66,45 eur. Žalobkyňa svoj záväzok riadne a včas uhrádzať splátky nedodržiavala, preto žalovaný pristúpil k súdnemu vymáhaniu vzniknutého dlhu návrhom na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie 2070,94 eur s prísl. Konanie bolo vedené na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 18Ro/421/2014 a v súčasnosti je právoplatne ukončené vydaným platobným rozkazom zo dňa XX.XX.XXXX, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa XX.XX.XXXX. Vo veci je toho času vedené aj exekučné konanie na základe uvedeného exekučného titulu súdnym exekútorom JUDr. B. V., Ex XXX/XXXX. Žalobkyňa mala možnosť brániť sa voči predmetnému platobnému rozkazu riadnym opravným prostriedkom - podaním odporu, o čom bola aj dôsledne poučená súdom. Túto možnosť nevyužila, naopak po čase podala žalobu na súd v tej istej, už raz právoplatne rozhodnutej veci. Má za to, že v danej veci existuje prekážka právoplatne rozhodnutej veci, ktorá tvorí neodstrániteľnú vadu konania. Taktiež má za to, že súd už pred vydaním platobného rozkazu skúma v zmysle ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa zákonné prekážky alebo dôvody, ktoré by mohli brániť priznať plnenie. V zmysle tohto ustanovenia už teda súd v konaní 18Ro/421/2014 musel vyhodnotiť platnosť úverovej zmluvy pred vydaním platobného rozkazu. V zmysle vyššie uvedených špecifík prekážky res iudicata, žalovaný považuje jej aplikáciu v predmetnom konaní za splnenú.

3. V ďalšom podaní doručenom súdu dňa 23. 5. 2018 žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. Poukázal na to, že vyhlásenie predmetných ustanovení obsiahnutých v zmluve za neprijateľné podmienky v zmysle § 53

ods. 1 Občianskeho zákonníka, je možné len v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, na ktoré je ale oprávnená len právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa a orgán dohľadu podľa osobitného predpisu v zmysle §302 CSP.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, najmä s výpisom z obchodného registra právneho predchodcu žalovaného, so zmluvou o úvere, úverovými podmienkami hotovostný a revolvingový úver kód R., oboznámil sa s vyjadreniami strán sporu a zistil tento skutkový stav.

5. Podľa výpisu z obchodného registra, právny predchodca žalovaného, Home Credit Slovakia a.s. Piešťany, IČO: 36234176, je právnickou osobou, ktorá má vo svojom predmete činnosti okrem iného aj poskytovanie úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom.

6. Právny predchodca žalovaného obchodná spoločnosť Home Credit Slovakia a.s. Piešťany, IČO: 36234176 a žalobkyňa uzavreli dňa X. X. XXXX Zmluvu o hotovostnom úvere a zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, ktorej predmetom bolo poskytnutie úveru žalobkyni vo výške 1800 eur pri ročnom úroku 29,86%, RPMN od 34,3 do 36%, priemernej hodnote RPMN 19,47%. Žalobkyňa sa tento úver zaviazala splatiť 60mesačnými splátkami po 66,45 eur. Celková čiastka splatná spotrebiteľom teda bola vo výške 3527,40 eur.

Ďalej z tejto zmluvy vyplýva, že klient podpisom uzatvára aj zmluvu o revolvingovom úvere a súčasne žiada spoločnosť, aby mu v prípade zaslania platobnej karty zaslala návrh zmluvy o platobných službách a súhlasí s tým, že tento návrh môže byť akceptovaný aktiváciou karty. Výška kreditného limitu bola 500 eur, ročná úroková sadzba 26,28%, RPMN 43,40% a priemerná hodnota RPMN 25,24%.

7. Neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o hotovostnom úvere a Zmluvy o revolvingovom úvere sú Úverové podmienky spoločnosti Home Credit Slovakia, as.. Klient podpisom potvrdzuje, že prevzal ÚP s kódom ISH113, je s nimi oboznámený, že sú mu všetky ich ustanovenia zrozumiteľné, považuje ich za dostatočne určité a prejavuje súhlas byť viazaný týmito podmienkami.

Podľa Hlavy 18, §1 Úverových podmienok, v prípade omeškania klienta s úhradou splátky, či splátky RÚ je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti poplatok za upomienku vo výške 5 eur a 12 eur v prípade druhej a ďalšej upomienky. V prípade, že ide o zaslanie prvej upomienky za dobu trvania zmluvy, nebude poplatok za upomienku účtovaný. Bez ohľadu na počet zaslaných upomienok bude klientovi poplatok za upomienku účtovaný maximálne dvakrát za kalendárny mesiac, a to vždy len za upomienku zaslanú v listinnej podobe. Po zosplatení úveru už nebudú poplatky za upomienku klientovi účtované.

Podľa Hlavy 18, §2 Úverových podmienok, v prípade omeškania klienta je spoločnosť oprávnená klientovi vyúčtovať a klient je povinný na základe tohto vyúčtovania uhradiť spoločnosti zmluvnú pokutu vo výške 17 eur. Táto pokuta bude spoločnosťou vyúčtovaná maximálne jedenkrát za dobu trvania zmluvy.

8. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní trval na podanej žalobe v celom rozsahu a uplatnil si náhradu trov konania. Skutočnosť, že o dlhu z úverovej zmluvy bolo rozhodnuté v platobnom rozkaze nebráni tomu, aby súd o tomto návrhu, ktorý uplatňuje v tomto konaní nerozhodoval. Teda v danej veci nejde o prekážku litispendencie, ani res iudicata. V súčasnosti pred súdom neprebíha žiadne konanie, ktoré by bránilo, aby o tej istej veci bolo pokračované v tomto konaní. Nárok na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok sa týka len jednej úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX, uzavretej dňa X. X. XXXX. Na základe tejto úverovej zmluvy bol vydaný platobný rozkaz, v ktorom neboli skúmané neprijateľné podmienky. Je pravdou, že platobný rozkaz je právoplatný a suma, na ktorú bola zaviazaná žalobkyňa, sa vymáha v exekučnom konaní. A z tohto dôvodu práve žalobkyňa žiada určiť, že zmluvné podmienky v týchto úverových podmienkach spoločnosti Home Credit, sú neprijateľné. Aj keď je platobný rozkaz právoplatný a už sa vedie exekučné konanie, žalobkyňa nemá možnosť to zvrátiť. Avšak ak súd určí, že zmluvné podmienky sú neprijateľné, na základe toho si môže uplatňovať iné nároky voči žalovanému, minimálne vrátenie bezdôvodného obohatenia alebo primeraného finančného zadosťučinenia. Preto žalobkyňa má záujem na takomto určení neprijateľných podmienok.

9. Po takto vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že podanej žalobe je potrebné vyhovieť v celom rozsahu.

10. Podľa ustanovenia §1 ods. 2 Zákona NR SR č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon“), platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvného vzťahu medzi stranami sporu, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa ustanovenia §2 písm. a) a b) Zák. č. 129/2010 Z. z., na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia §11 ods. 4 Zák. č. 129/2010 Z. z., účinného od 1. 1. 2018, spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

Podľa ustanovenia §3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), platného a účinného v čase uzatvorenia zmluvného vzťahu medzi stranami sporu, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ustanovenia §4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z., predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so zžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Podľa ustanovenia §3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, vrátane vydania bezdôvodného obohatenia, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

Podľa ustanovenia §3 Zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Fyzické a právnické osoby, štátne orgány a orgány miestnej samosprávy dbajú na to, aby nedochádzalo k ohrozovaniu a porušovaniu práv z občianskoprávných vzťahov a aby sa prípadné rozpory medzi účastníkmi odstránili predovšetkým ich dohodou.

Podľa ustanovenia §52 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné

dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa ustanovenia §52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa ustanovenia §53 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa ustanovenia §53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa ustanovenia §53a ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa ustanovenia §54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa ustanovenia §544 ods. 1,2 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa ustanovenia §298 ods. 1 C.s.p., súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

11. Súd na základe zisteného skutkového stavu vyhodnotil zmluvný vzťah medzi žalobkyňou a žalovaným, resp. jeho právnym predchodcom, zo zmluvy o úvere ako spotrebiteľskú zmluvu, ktorá bola uzavretá dňa X. X. XXXX. Na základe tejto zmluvy žalobkyňa ako dlžníka čerpala od právneho predchodcu žalovaného ako veriteľa finančné prostriedky a to vo výške 1800 eur. Tieto poskytnuté finančné prostriedky sa žalobkyňa zaviazala vrátiť žalovanému 60 mesačnými splátkami po 66,45 eur.

12. V danom prípade je nesporné a to vzhľadom na povahu účastníkov tejto zmluvy, že predmetný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, keďže právny predchodca žalovaného ako dodávateľ pri uzatváraní zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a uzavrel predmetnú zmluvu so žalobkyňou, ktorá je fyzickou osobou - nepodnikateľom (čo vyplýva z označenia žalobkyne v tejto

zmluve identifikačnými znakmi typickými pre nepodnikateľa - menom, priezviskom, bydliskom, rodným číslom a číslom občianskeho preukazu). Súd teda zastáva názor, že vyššie uvedená zmluva je zmluvou spotrebiteľskou a preto je nutné na ňu aplikovať i príslušné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách upravené v Občianskom zákonníku. Zároveň ide i o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Na túto zmluvu je tak potrebné prednostne aplikovať špeciálne spotrebiteľské právo. Súd má za to, že ak by na dané právne vzťahy bol použitý režim Obchodného zákonníka, došlo by k znevýhodneniu postavenia žalobkyne ako spotrebiteľa v danom právnom vzťahu.

Zmluva uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a v zmysle §52 Občianskeho zákonníka.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie, je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

13. Žalobkyňa si podanou žalobou uplatnila vyslovenie neprijateľosti zmluvných podmienok, uvedených v Hlave 18, §1 a 2 Úverových podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s., ktoré sa týkajú zmluvnej pokuty a poplatkov za upomienky. Súd žalobe žalobkyne vyhovel, pretože citovanú zmluvnú podmienku považoval za neprijateľnú s poukazom na ustanovenie §53 ods. 5 Občianskeho zákonníka. Súd poukazuje, že tieto Zmluvy, resp. Všeobecné podmienky sú typickými formulárovými zmluvami, ktoré uzatvoril dodávateľ so spotrebiteľom a teda jednoznačne sa jedná o zmluvy spotrebiteľské v zmysle príslušných ustanovení §52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Citované zmluvné podmienky súd považoval za neprijateľné, pretože súd má za to, že neboli individuálne dohodnuté a súčasne jednoznačne spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a to na úkor žalobkyne ako spotrebiteľa.

Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

Súd poukazuje na to, že celá zmluva o úvere, ako aj zmluvné dojednania, sú na žalovaným, resp. jeho právnym predchodcom predpísaných a predpripravených formulároch - tlačivách, ktoré spotrebiteľ

nemá možnosť ovplyvniť, sú vopred pripravené, s drobnými písmenami a po dopísaní údajov, resp. konkrétnych čísiel sa podpisujú bez možnosti zmeny zmluvných dojednaní zo strany spotrebiteľa. Zmluvné dojednania s drobnými písmenkami pritom ani nie sú podpísané účastníkmi.

14. Podľa článku 4 ods. 2 Smernice Rady 93/19/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, hodnotenie nekalej povahy podmienok sa nevzťahuje k definícii hlavného predmetu zmluvy, ani na primeranú cenu a úhradu na jednej strane, ako aj tovar alebo služby dodávané výmenným spôsobom na druhej strane, pokiaľ tieto podmienky sú zrozumiteľné.

Podľa článku 3 smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa.

Vyššie uvedená úprava bola neskôr prijatá aj do nášho právneho poriadku zákonom č. 575/2009 Z. z. a to od 1.3.2010. Od uvedenej doby preto § 53 ods. 1 OZ znie: „Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané“.

15. Za hlavný predmet plnenia v zmysle európskej judikatúry sa považujú podmienky, ktoré upravujú základné plnenia zmluvy a ktoré ju ako také charakterizujú (napr. rozsudok M. d F. W. D B. D W., EU: M.: XXXX:XXX, Z. XX).

Sporný poplatok za upomienky rozhodne nie je základným plnením úverovej zmluvy a teda nepredstavuje jej hlavný predmet plnenia.

16. Druhý prípad vylúčenia súdnej kontroly nie je samotná cena, ale primeranosť ceny na jednej strane a tovaru a služieb na druhej strane ako protiplnenie (napr. Rozsudok H.-XX/XX zo dňa 30.4.2014 vo veci F. N., K. N. L. proti T. V. E., Z. XX). Podmienky, týkajúce sa protihodnoty, ktorú dlhuje spotrebiteľ veriteľovi alebo ktorá má vplyv na skutočnú cenu, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť veriteľovi, teda v zásade nepatria do tejto druhej kategórie podmienok vylučujúcich súdnu kontrolu s výnimkou otázky, či je výška protihodnoty alebo cena, ktorá je dohodnutá v zmluve primeraná službe veriteľa (rozsudok H.-XXX/XX zo dňa 26.2.2015 vo veci Z. W., R. T. W. proti M. O. L. M., bod XX, XX).

V danom prípade súd neposudzoval cenu ako jej primeranosť k dodanej službe, ale celú dohodu o cene za upomienky, ktorá spočíva v tom, že spotrebiteľ má platiť za niečo, čo mu nie je dodané (tzv. teória skutočného plnenia). Krajský súd v Prešove vo svojom rozhodnutí sp. zn. XXCo XXX/XXXX uviedol, že za neprijateľnú zmluvnú podmienku považuje aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži záujmom dodávateľa. Súd dodáva, že celá sporná dohoda sa považuje komplexne a len potvrdzuje záver o neprijateľnosti celej tejto zmluvnej podmienky.

17. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky o poplatkoch za upomienky súd vidí v tom, že dodávateľ si stanovil fixnú cenu, ktorú spotrebiteľ je povinný uhradiť. Táto cena však nezohľadňuje reálne náklady dodávateľa, ktoré tento musí vynaložiť na upomienky, čo vyplýva aj z toho, že poplatok za prvú upomienku je 5 eur a poplatok za druhú upomienku je 12 eur. Súd má za to, že takto koncipovaná dohoda o poplatku, keď dodávateľ núti spotrebiteľa platiť poplatky, ktoré neodrážajú skutočné náklady dodávateľa, len sankcionuje spotrebiteľa za účelom maximalizácie zisku dodávateľa a takéto zmluvné dojednanie spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach strán sporu. Podľa názoru súdu ide o nekalú obchodnú podmienku, ktorej cieľom nie je nič iné ako navýšiť zisk zo strany spôsobom neoprávneného obohacovania sa spôsobom navonok neutrálnym. Takýto postup súd v žiadnom prípade s ohľadom na ochranu spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany, nemôže aprobovať.

V spotrebiteľských úveroch je pritom nevyhnutné, aby dohodnutými poplatkami sa platilo za skutočné plnenie spotrebiteľovi a v jeho záujme. Tunajší súd súhlasí a stotožňuje sa s rozhodovacou líniou reprezentovanú rozhodnutím Vrchného Krajského súdu v N. z 3. mája 2011 v obdobnej tzv. spotrebiteľskej veci, vedenej takýmto súdom pod sp. zn. XX U. XXX/XX. Zmluvné podmienky

oprávňujúce žalobcu požadovať (a žalovaného v pozícii spotrebiteľa platiť) rôzne poplatky, sú neprijateľnými, keď poplatku nezodpovedá žiadne skutočné reálne protiplnenie dodávateľa a takýto poplatok slúži len dodávateľovi (výhradne jeho záujmom a účtovným účelom). Čo sa týka konkrétne poplatku za upomienku, na tento niet zákonného nároku a nemôže veriteľovi patriť za stavu, ak tento uplatňuje paušálnu náhradu ujmy za omeškanie. Tento názor vyslovil vo svojom rozsudku aj Krajský súd Trnava v rozsudku zo dňa 13. 8. 2014 sp. zn. 10Co/27/2013, 10Co/325/2014.

18. Obdobne súd posúdil aj zmluvnú pokutu, ktorá mala byť dojednaná v Hlave 18 §2 Úverových podmienok. Súd má teda za to, že dodávateľ a zmluvnú pokutu so žalobkyňou ako spotrebiteľkou osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je súčasťou formulárových všeobecných zmluvných dojednaní. Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Aj v tomto konkrétnom prípade žalobkyňa nemala možnosť podstatným spôsobom obsah predmetných zmlúv ovplyvniť. Zmluvnú pokutu si osobitne nevyjednávala vzhľadom na jej splnenie s ostatnými podmienkami. Mohla len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, kde je sankcionovaný len jeden účastník zmluvy, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky.

19. Súd prvej inštancie sa zaoberal tiež naliehavým právnym záujmom na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky. Z ustanovenia §137 C.s.p. jednoznačne vyplýva záver, že obsahuje iba demonštratívny výpočet žalôb. V zmysle ustanovenia §298 ods. 1 C.s.p. môže súd v rozsudku v spotrebiteľskom spore aj bez návrhu určiť, že zmluvná podmienka, používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Zákoná konštrukcia ods. 2 citovaného ustanovenia ukladá iba povinnosť súdu uviesť vo výroku rozhodnutia znenie neprijateľnej zmluvnej podmienky v prípade, ak určil niektorú zo zmluvných podmienok k spotrebiteľskej zmluve za neprijateľnú alebo priznal akékoľvek plnenie uvedenej neprijateľnej zmluvnej podmienky. Rovnaký názor v obdobnej veci vyslovil aj Krajský súd v Prešove v uznesení zo dňa 26. 10. 2017 sp. zn. 18Co/120/2017.

Súd konštatuje, že v danej veci žalobkyňa má naliehavý právny záujem na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky. V danej veci bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vo vzťahu k preukázaniu naliehavého právneho záujmu nespočíva na žalobkyňu, keďže tento vyplýva priamo zo zákona. Zo samotného ustanovenia §52 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľky na určení neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníka tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok na ďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 bod 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. 4. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybnované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúce z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Súdný dvor EÚ v rozhodnutí H.-XXX/X potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS. Žalobkyňa v postavení spotrebiteľky má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ustanovenia §3 ods. 3 Zák. č. 250/2007 Z.z., z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. Uvedené je aj v súlade s judikatúrou Európskeho Súdneho dvora a ochranou spotrebiteľa a to slabšej zmluvnej strany (porovnaj uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 26. 10. 2017 sp. zn. 18Co/120/2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18.12.2013, sp. zn. XCo/XXX/XXXX).

20. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť, resp. konanie zastaviť pre prekážku právoplatne rozhodnutej veci, keď poukázal na to, že na základe zmluvy o úvere č. 4306021849 dňa 6. 6. 2013 bol pod sp. zn. 18Ro/421/2014 vydaný platobný rozkaz, ktorý je exekučným titulom v exekučnom konaní pred súdnym exekútorom. Žalovaný mal za to, že pred vydaním platobného rozkazu súd v tejto veci skúmal zákonné

prekážky alebo dôvody, ktoré by mohli brániť priznať plnenie. Podľa názoru súdu však takáto námietka žalovaného neobstojí, pretože žalovaný nepreukázal, či skutočne súd skúmal neprijateľné zmluvné podmienky v úverovej zmluve pred vydaním platobného rozkazu. V tomto smere nebolo vydané žiadne rozhodnutie, z obsahu ktorého by vyplývalo, že súd skutočne posudzoval neprijateľnosť zmluvných podmienok. Preto súd má za to, že v danej veci nie je ani prekážka ani litispendencie a ani res iudicata.

21. Súd ešte záverom poukazuje na to, že uvedený poplatok a zmluvná pokuta boli viac krát právoplatne vyhlásené za neprijateľné a preto má žalovaný v zmysle § 53a Občianskeho zákonníka povinnosť zdržať sa používania takejto neprijateľnej podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Pokiaľ žalovaný takúto povinnosť nerešpektuje a takúto neprijateľnú podmienku naďalej používa, vymáha plnenie v exekučnom konaní, súdu neostáva iná možnosť ako opätovne vyhlásiť zmluvnú podmienku za neprijateľnú. Iný postoj súdu by znamenal akceptovanie protiprávneho stavu.

22. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia §255 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Žalobkyňa bola v konaní úspešná, preto jej v plnom rozsahu patrí aj náhrada trov konania. Súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania podľa ustanovenia §262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom o výške tejto náhrady trov konania bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku v zmysle ods. 2 citovaného ustanovenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.